

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2023
9. volební období

ZÁPIS
*ze 16. schůze výboru pro životní prostředí,
která se konala dne 15. března 2023 od 12.30 hodin*

v budově Poslanecké sněmovny, Sněmovní 1/1, 118 26 Praha 1
místnost č. K 49 / přízemí

Přítomni: Ing. Ondřej Babka, Ing. Josef Bernard, Mgr. Richard Brabec, Ing. Jan Bureš, DBA, Ing. Eva Fialová, Mgr. Jiří Kobza, Klára Kocmanová, Ing. Jana Krutáková, Ing. et Ing. Miloš Nový, Ing. Berenika Peštová, Ph.D., Ing. Karel Smetana, Ing. Lukáš Vlček

Omluveni: Ing. Stanislav Fridrich, Ing. Václav Král, Karla Maříková, David Pražák, Mgr. Bc. David Šimek, MBA, Ing. Karel Tureček

Hosté: Ing. Pavel Zámyslický, Ph.D., ředitel odboru energetiky a ochrany klimatu MŽP
Mgr. Jaroslav Kepka, vedoucí oddělení politiky a strategií životního prostředí, MŽP
Mgr. Vojtěch Stráník, vedoucí oddělení kvality ovzduší, MŽP
RNDr. Richard Příbyl, vedoucí oddělení sanace a zástupce ředitele odboru environmentálních rizik a ekologických škod, MŽP
Ing. Robin Náse, vedoucí oddělení ochrany vod, ČIŽP
Mgr. Monika Zbořilová, ředitelka odboru Realizace ekologických závazků vzniklých při privatizaci, MF
Zdeněk Schneider, místostarosta obce Nelahozeves
Mgr. Lukáš Rothanzl, právní zástupce patentů
Ing. Jarmila Smotlachová, senátorka

NÁVRH PROGRAMU:

12:30 – 12:45

1. ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ První zpráva o monitorování a výhledu v oblasti nulového znečištění „Cesta k čistějšímu vzduchu, vodě a půdě pro Evropu“

Uvede zástupce Ministerstva životního prostředí
Zpravodajka poslankyně Klára Kocmanová

12:45 – 13:00

2. ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ. Třetí výhled pro čisté ovzduší

Uvede zástupce Ministerstva životního prostředí
Zpravodaj poslanec Ing. Ondřej Babka

13:00 – 13:45

3. Urgentní požadavek občanů obce Nelahozeves. Požadavek se týká neodkladného pokračování sanace skládky nebezpečného odpadu – petice

Uvede zástupce petentů, Ministerstva životního prostředí, Ministerstva financí a České inspekce životního prostředí
Zpravodaj poslanec Mgr. Richard Brabec

13:45 – 14:30

4. Zpráva o životním prostředí České republiky 2021 /ST 373/

Uvede zástupce Ministerstva životního prostředí
Zpravodaj poslanec Ing. Lukáš Vlček

14:30 – 14:40

5. Různé

14:40 – 14:45

6. Návrh termínu a pořadu příští schůze výboru

Uvedené časy jsou pouze orientační.

Předsedkyně Ing. Jana Krutáková zahájila 16. schůzi výboru, přivítala členky a členy výboru a hosty. Upozornila, že z jednání výboru bude pořízen zvukový záznam, který bude společně se zápisem zveřejněn na webových stránkách Výboru. Dále sdělila, že jednání Výboru je přenášeno videokonferenčně, přičemž odkaz na přenos zájemci naleznou v pozvánce zveřejněné na webových stránkách Výboru. Dotázala se, zda má někdo návrh na změnu nebo doplnění programu schůze. Poté nechala hlasovat o navrženém programu schůze.

Hlasování o programu

Hlasování č. 1: Pro 11 Proti 0 Zdržel se 0

Předsedkyně jmenovala poslankyni Klárku Kocmanovou ověřovatelkou této schůze.

Předsedkyně dala hlasovat o vyslovení souhlasu Výboru s tím, že hosté mohou vystoupit ke každému bodu jednou s příspěvkem maximálně 2 minuty.

Hlasování č. 2: Pro 11 Proti 0 Zdržel se 0

Předsedkyně sdělila, že z jednání výboru se omluvili poslanci Fridrich, Král, Pražák, Šimek a poslankyně Maříková (*poslanec Tureček se omluvil v průběhu jednání*).

1. Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – První zpráva o monitorování a výhledu v oblasti nulového znečištění – „Cesta k čistějšímu vzduchu, vodě a půdě pro Evropu“

Předsedkyně Krutáková zahájila 1. bod jednání 16. schůze, přivítala zástupce Ministerstva životního prostředí (dále jen MŽP) a požádala je o úvodní slovo.

Ředitel odboru energetiky a ochrany klimatu Ing. Pavel Zámyslický, Ph.D., ve svém úvodním slovu nejprve sdělil, že bude postupně podávat zprávu ke třem bodům dnešního programu schůze a že některé informace se budou trochu překrývat. Poté se již věnoval Akčnímu plánu pro nulové znečištění, který byl zveřejněn Evropskou komisí (dále jen EK) v roce 2021. Akční plán se snaží o synergie v rámci různých oblastí životního prostředí, např. ochrany ovzduší nebo ochrany vod, hluku a jiného druhu znečištění. Akční plán definuje šest hlavních cílů pro nulové znečištění EU do roku 2030, ve třech různých oblastech, které by měly přispět k ochraně zdraví, k ochraně ekosystémů a ke snížení znečištění z odpadů. Cíle nemíří na to, že by znečištění mělo být do roku 2030 nulové, ale jsou tam jednotlivé cíle pro jednotlivé oblasti. V loňském roce vydala EK první Zprávu o monitorování v oblasti nulového znečištění, která hodnotí celkové úsilí v těchto šesti různých cílech a třech oblastech. ČR monitoruje jak si stojí při plnění těchto cílů, jestli je v souladu s tím, kam míří EU. Cíle jsou již nastaveny ve Státní politice životního prostředí nebo v dalších sektorových strategiích.

Následně se ředitel Zámyslický věnoval oblasti Nulového znečištění a zdraví, kde jsou dva cíle. První cíl je, že do roku 2030 by EU měla o více než 55 % snížit dopady znečištění ovzduší na zdraví. Druhý cíl je, že by měla o 30 % snížit podíl lidí, kteří jsou chronicky rušeni dopravním hlukem. U plnění cílů sdělil, že v porovnání s rokem 2005 bylo dosaženo pokroku při snižování zdravotních dopadů souvisejících se znečištěním ovzduší. Naproti tomu poškození zdraví spojené s hlukovým znečištěním zůstává od roku 2012 poměrně stabilní.

Část předčasných úmrtí v EU je stále spojováno se znečištěním životního prostředí. Důvodem je znečištění ovzduší, ale také hlukové znečištění a expozice chemickými látkami.

K situaci v ČR uvedl, že mezi roky 2012 a 2017 poklesl celkový počet obyvatel ČR exponovaných hlukovou zátěží ze silniční dopravy. Odhaduje se, že až 1,5 mil. obyvatel ČR stále žije v oblastech, kde jsou pravidelně překračovány noční mezní hodnoty. Plány udržitelné mobility mají zpracovány a schváleny k roku 2021 všechna města a městské aglomerace nad 100 tis. obyvatel. V roce 2021 vzrostly investice do realizace protihlukových opatření na silniční infrastrukturu meziročně o více než 47 % na cca 576 mil. Kč. U chemických látek řekl, že tam jsou řešení, která předchází vzniku znečištění chemickými látkami především vázána na unijní úroveň, kdy jsou součástí několika strategií a již přechází do legislativních návrhů ČR. V ČR také pokračuje odstraňování tzv. zděděných nebo starých ekologických zátěží. Za období 2010–2021 byly ukončeny sanace 2 172 lokalit starých ekologických zátěží. V oblasti chemických látek je ČR výrazně zapojena do Partnerství pro hodnocení rizik chemických látek, sledující dopady tzv. látek vzbuzujících obavy z možných negativních vlivů na zdravotní stav obyvatelstva a nové metody hodnocení rizik plynoucích z expozice chemickými látkami.

Druhá oblast se týká Nulového znečištění a biologické rozmanitosti, kde platí následující cíle. Do roku 2030 by EU měla o 25 % snížit počet ekosystémů v EU, v nichž znečištění ovzduší ohrožuje biologickou rozmanitost a zároveň o 50 % snížit ztráty živin, používání a riziko chemických pesticidů, včetně používání těch nejnebezpečnějších, a prodej antimikrobiálních látek pro hospodářská zvířata a akvakulturu. U plnění cílů sdělil, že v rámci EU, tak v porovnání s výchozími roky se zatím podařilo snížit znečištění ovzduší, znečištění pesticidy a antimikrobiálními látkami. Podle údajů z roku 2015 dobrého chemického stavu stále nedosahuje 23 % útvarů podzemních vod a 59 % útvarů povrchových vod v EU. Ekologický a chemický stav povrchových vod je různorodější, některé země vykazují známky zlepšení, zatímco jiné hlásí zhoršení kvality.

K situaci v ČR uvedl, že u kvality ovzduší je plánované zavedení aplikace revidované směrnice o kvalitě ovzduší, která výrazně snižuje hodnoty imisních limitů, nicméně její role ve zvýšené ochraně ekosystémů je nejistá, neboť ekosystémům je v ní věnována poměrně malá část. Co se týká snižování dopadů na životní prostředí, tak MŽP počítá s efektem revidované směrnice o průmyslových emisích (IED), která je hlavním regulačním nástrojem v oblasti průmyslového znečištění. Základním principem je implementace nejlepších dostupných technik. Z pohledu životního prostředí představují regulované emise cca 20 % emisí do ovzduší a vod. V rámci EU je směrnicí IED regulováno 52 000 zařízení, přičemž cca 40 % z nich tvoří velkochovy drůbeže a prasat a 20 % zařízení na nakládání s odpady. V ČR jde o cca 1 500 zařízení. V rámci revize směrnice dochází k některým podstatným změnám, jde především o definici velkochovů a snížení prahové hodnoty chovaných kusů zvířat. Působnost směrnice se v této oblasti rozšíří i na malé a střední velkochovy.

Spotřeba pesticidů v posledních letech stabilně klesá. Zásadním opatřením je zavedení povinného označování u přípravků na ochranu rostlin a jejich elektronická evidence. Dále probíhá dlouhodobý monitoring obsahu rizikových prvků a látek v půdě. V roce 2021 byla preventivní hodnota např. u DDT překročena na 4 ze 40 lokalit. Opatření a cíle ke snížení

nepříznivého vlivu těchto látek definuje Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů v ČR. V rámci Strategického plánu Společné zemědělské politiky jsou připravovány intervence pro snížení spotřeby pesticidů o dalších minimálně 5 % za období 2020–2030. V podzemních vodách byly v roce 2021 zjištěny nadlimitní koncentrace pesticidů u 27,6 % objektů. Jedním z hlavních nástrojů ke snížení znečištění ve vodách je Rámcová směrnice o vodách, nástrojem pak plány povodí, resp. jimi stanovený program opatření. Dalšími aktivitami jsou Strategie ke snížení obsahu živin ve vodách v mezinárodní oblasti povodí Labe, Odry a Dunaje.

Co se týká antimikrobik, tak ze Zprávy vyplývá pokles prodeje antimikrobik na úrovni EU o 18 % oproti referenčnímu roku 2018. Mezi státy však existují značné rozdíly v celkovém prodeji i dynamice poklesu. V ČR v období 2008-2018 došlo k poklesu o 50 % a ČR se hodlá zaměřit i na redukcii celkové kvantity spotřeby antimikrobik, ale i na kvalitu jejich používání. K jejich redukcii by mělo přispět naplňování dvou Akčních plánů Národního antibiotického programu a dále by měl přispět také Strategický plán Společné zemědělské politiky. Zároveň platí cíl za období od roku 2018 do roku 2030 snížit spotřebu těchto látek o 12 %.

Třetí oblastí je Nulové znečištění a oběhové hospodářství. Cílem je, že do roku 2030 by EU měla o 50 % snížit množství plastového odpadu a o 30 % množství mikroplastů uvolňovaných do životního prostředí a také zde platí cíl, že by měla EU významně snížit celkovou produkci odpadu a o 50 % snížit zbytkový komunální odpad. U plnění cílů sdělil, že na úrovni EU se celková produkce odpadů mezi lety 2010 a 2020 snížila. U zbytkového komunálního odpadu od roku 2016 nebyla zjištěna žádná významná změna. Zároveň se za posledních 10 let zvýšil objem obalových odpadů. Surovinová stopa je však velmi vysoká, stejně jako dopady na životní prostředí spojené s výrobou a spotřebou v EU.

V ČR množství odpadů ve střednědobém horizontu roste, a to jak celková produkce odpadů, tak produkce komunálního odpadu. Výrazně rostoucí trend lze pozorovat i v produkci obalových odpadů (mezi roky 2009 a 2020 nárůst o více než 48 %). Naopak produkce směsného komunálního odpadu v ČR již několik let klesá. V ČR je potenciál pro snížení jak celkové produkce odpadů, tak komunálních a obalových odpadů. Mezi hlavní důvody omezení produkce je kromě nedostatků v provádění stávajících opatření nutné započítat také neustále rostoucí výrobu a spotřebu. Podle hodnocení EEA v ČR došlo od roku 2014 pouze k částečnému oddělení produkce odpadů od hospodářského růstu. Oblast odpadů v ČR pokrývá Strategický rámec oběhového hospodářství Cirkulární Česko 2040, což je strategie z roku 2021, Plán odpadového hospodářství ČR z roku 2022 a jeho součástí Program předcházení vzniku odpadů. Dále nová odpadová legislativa, která platí od 1. 1. 2021, resp. zákon o omezení dopadu vybraných plastových výrobků platný od 1. 10. 2022. Je řešena i oblast mikroplastů, kde není k dispozici příliš údajů pro hodnocení pokroku. Proběhlo testování vzorků z roku 2019, které zjistilo ve vzorcích z Vltavy a Labe průměrnou koncentraci 3,7 mikroplastových částic na litr, což koresponduje s obdobnými studiemi provedenými v zahraničí.

Závěrem ředitel Zámyslický uvedl, že příští Zpráva k hodnocení Akčního plánu by měla vyjít v roce 2024.

Předsedkyně poděkovala řediteli Zámyslickému za obsáhlé úvodní slovo a požádala zpravodajku Klárú Kocmanovou o přednesení zpravodajské zprávy.

Zpravodajka ve své zpravodajské zprávě uvedla, že tato Zpráva je první zprávou o monitorování a výhledu v oblasti nulového znečištění. Je výchozím bodem, který sleduje pokrok v plnění cílů nulového znečištění EU do roku 2030 a reflektuje naplňování cílů v oblasti zdraví, odpadového hospodářství a biologické rozmanitosti. Poskytuje podklady pro první zprávu o pokroku v oblasti Zelené dohody pro Evropu a 8. akčního programu pro životní prostředí, které mají být předloženy do konce roku 2023. Komise ve Zprávě konstatuje, že u některých cílů bylo dosaženo pokroku a pokud budou přijaty potřebné předpisy, měl by být do roku 2030 naplněn např. cíl snížení dopadů znečištění ovzduší na zdraví. Naopak např. u cíle biologické rozmanitosti se zatím naplnění předpokládat nedá. Zpráva také odhalila několik nedostatků v oblasti sdílení a využívání údajů, kterými se bude EK zabývat, aby byla další Zpráva předložená v roce 2024 ještě komplexnější. Celkově lze uvést, že úroveň znečištění se v několika ohledech snižuje (znečištění ovzduší či znečištění pesticidy), jiné problémy ale přetrvávají (trendy hlukového znečištění, znečištění živinami či produkce komunálního odpadu). Zpravodajka doporučuje vzít tuto Zprávu na vědomí a podpořit stanovisko vlády.

Předsedkyně poděkovala zpravodajce za zpravodajskou zprávu a otevřela obecnou rozpravu.

Poslanec Mgr. Richard Brabec se domnívá, že Zprávu určitě vezmou na vědomí, nicméně chce zmínit několik věcí. Je přesvědčen, že EK miluje kombinaci zaokrouhleného data s nějakým zaokrouhleným cílem (2030 snížíme o 30 % apod.). Ovšem bez ohledu na to, zda je to proveditelné, či ne. Jako příklad uvedl hlukové znečištění - snížení hlukového znečištění v roce 2030 o 30 % není reálné, a není to otázka pouze ČR. Trend u znečištění ovzduší je docela dobrý (třeba z lokálních topenišť). V dopravě není lepší příklad nesmyslu než Euro 7. MŽP dobře popisuje, že tato věc by byla kontraproduktivní z pohledu kvality ovzduší. Pokud budou lidé nuceni, aby kupovali drahé elektromobily, tak o to déle budou jezdit svými starými auty a o to více znečišťovat ovzduší. Domnívá se, že jako ČR bychom se tomuto měli bránit. Měli bychom upozorňovat, že některé nesmyslné, v podstatě formální cíle ve finále končí tak, že si na konci toho období řekneme pouze „tak jsme to nesplnili“, protože bylo od začátku jasné, že to nesplníme. Není to totiž založené na nějakém odborném předpokladu, ale na tom, že víra to sama vyřeší. Ambice jsou pořádku, ale měly by být založeny na něčem, co má hlavu a patu.

Poslanec Mgr. Jiří Kobza se pozastavil nad zmínkou o znečištění hlukem. Jsou zde provozy, které jsou velmi hlučné, méně hlučné a běžné. Míra znečištění hlukem by měla být nějak přesně definována. Je nutné připomenout, že se jedná o relativní veličinu. Není nutné na všechno vyhlásit nějaké termíny, ale je nutné je definovat tak, aby bylo jasné, kam vlastně jdeme. Závěrem sdělil, že usnesení nepodpoří a zdrží se.

Zpravodajka doplnila, že EK žádá o zpětnou vazbu, kterou si myslí, že poskytujeme dostatečně podporou rámcové pozice vlády, která je zdrženlivá jak k normě Euro 7, tak i ke hlukovému znečištění, kde upozorňuje na to, že tento limit je pro ČR v praxi obtížně realizovatelný. Nicméně respektuje rozhodnutí nepodpořit usnesení.

Poslankyně Ing. Berenika Peštová, Ph.D., se vyjádřila k Euro 7. Řekla, že nejprve se začalo mluvit o Euro 7, poté byla vláda ČR přesvědčena tím, že když se schválí konec spalovacích aut v roce 2035, tak Euro 7 bude mnohem jemnější a ve své podstatě bude kopírovat Euro 6 a nebude to nic drastického. Domnívá se, že vláda ČR byla EK podvedena. Nyní se chystá novela nařízení o F-plynu, kde EK chce v roce 2025 zakázat ledničky. Místo toho budou ledničky na propan, na amoniak, na oxid uhličitý. Vracíme se zpět o 50 let – propan bouchá, amoniak je jedovatý a u oxidu uhličitého by lednička musela být dvakrát tak velká. Dále zmínila možný zákaz tepelných čerpadel, inhalátorů. Sdělila, že i ona se při hlasování o usnesení zdrží, protože zákazů začíná být více a více a EK se začíná víc utrhnout ze řetězu. Europoslanci pak nemohou zachránit vše.

Vedoucí oddělení politiky a strategií životního prostředí Mgr. Jaroslav Kepka zareagoval na Euro 7. Potvrdil, že pro ně je důležitější sledovat emise a technický stav vozidel, která jezdí na našich silnicích. MŽP v tomto smyslu kooperuje s Ministerstvem dopravy (dále jen MD), které má na starosti hlídání stavu vozidel. To, co vozidla v provozu reálně vypouštějí je daleko horší, než to, co teoreticky jde z automobilek. Limity jsou velmi přísné a návrh Euro 7 je ještě zpřísnuje. Z jeho pohledu dává smysl monitoring emisí z otěru pneumatik, to je něco nového, ale zbytek je už nad rámec. Měli bychom spíše řešit stáří vozového parku, i když i nové vozy vypouští velké emise. Je to opravdu o kontrole vozidel a STK.

Poslankyně Peštová doplnila, že otěry z pneumatik jsou fajn, ale v podstatě tu chybí prováděcí předpisy, delegované akty, které budou třeba až 2 roky poté. Jestliže se na to mají automobilky připravit, tak potřebují na něco homologovat auta. Když nejsou delegované akty, nejsou analyzátoři a když limity musí auta plnit už od studeného chodu, tak je Euro 7 nesmyslné. Dříve bylo Euro 6 pro automobily a nákladní automobily měly svoji normu, v Euro 7 budou dohromady. Automobilky potřebují čas na to připravit se na elektromobilitu. Tím, že od roku 2025 se v podstatě nemůže vyrábět nic jiného než Euro 7, které má drakonicky snížené emise, a ještě se to týká i nákladních vozů, které to sice mají prodloužené do roku 2027, tak automobilky říkají, že to dělat nebudou, protože se jim to nevyplatí. Dále uvedla, že v současné době máme vozový park 16 let stará auta. Povede to pouze k tomu, že lidé si budou kupovat starší a starší auta a těch 16 let se třeba dostane na nějakých 23 let. Je to kontraproduktivní a emise tu budou podstatně horší, než kdyby nechali Euro 6 do roku 2035.

Vedoucí Kepka sdělil, že je důležité podporovat malá auta, malé elektromobily, které jsou samozřejmě levnější a mají menší spotřebu elektřiny, tzn. menší spotřebu energie. Domnívá se, že není náhoda, že jsou na silnicích vidět samé nové modely SUV. Na prodejkách SUV jsou samozřejmě větší marže, kdy ty marže jsou prolntuty s těmi povinnostmi, které plynou z případných omezení do Euro 7. MŽP to vnímá jako potíž pro rozvoj malé elektromobility, neboť automobilky nebudou mít zájem produkovat malé elektromobily do města.

Poslanec Kobza navázal na poslankyni Peštovou a řekl, že v této kauze postrádá ekonomický model z hlediska spotřebitele. Aby to celé fungovalo, tak lidé musí na auta mít finanční prostředky. V současné situaci je ekonomická síla lidí čím dál omezenější a investovat do předražených elektromobilů se jim určitě nebude chtít. Dále uvedl, že jako geolog ví, kolik stojí vytěžit, upravit, chemicky separovat kovové lithium a připomenul, že výroba jedné baterie zatěžuje životní prostředí daleko více než výroba klasických spalovacích motorů.

V této diskuzi úplně postrádá alternativní řešení. Jsou tu i další možnosti, které jsou funkční a které stojí za to vyvíjet jako např. vodík, protože vodíku je tu dost. Poté bude tato diskuze zbytečná, protože veškeré znečištění budou vodní páry, které půjdou z motorů. Než se soustředit na otěry pneumatik, to by spíše viděl soustředit se na likvidaci ojetých pneumatik. Dále je tu otázka otěru brzdových destiček. Myslí si, že bychom se nad celou touto záležitostí měli zamyslet v daleko širším kontextu a uvědomit si jaké máme možnosti, jaké možnosti mají naši obyvatelé – nové auto si nemohou dovolit. U prodeje nových aut jde v drtivé většině o korporátní nákupy. Celou tuto záležitost vidí jako diskutabilní, chybí tomu elementární logika.

Poslankyně Peštová zareagovala na slova poslance Kobzy. S vodíkem se počítá, ale problém je v tom, že EK chce, aby byl zelený a nebyl z jádra. Dále sdělila, že průměrné stáří vozového parku je 16 let – to jsou v průměru auta, která se nám pohybují na silnicích. Vozový park bude stárnout, protože lidé nebudou mít na to si koupit nová auta. Mrzí ji, že auta na syntetický pohon skončila dole v recitálech, že se nedostala výše, ačkoliv se o to MŽP snažilo. Bylo by dobré, kdyby někdo měl tu sílu a snažil se posunout alespoň auta na syntetický pohon.

Poslanec Brabec upozornil, že litr syntetického benzínu stojí cca 250 Kč. Není to nic, co by nás zachránilo, ale možná za 10 let to vývoj posune tak, že to bude výrazně levnější a bude to jako alternativa mít nějaký smysl. U vodíku jde opravdu o ten zdroj. Uvedl, že Unipetrol otevřel první plnicí vodíkovou stanicí a připravuje další. Dotázal se, jestli pokračuje spolupráce s MD a s Policií ČR na tom, jakým způsobem znepříjemňovat život stovkám tisícům řidičů, kteří tu jezdí s odstraněnými DPF filtry? Mnozí z nich zcela cíleně, protože je to drahé. Mít nové auto s vymontovaným nebo poškozeným filtrem pevných částic je daleko horší z hlediska toho co dýcháme než to, když se jezdí s dobře udržovaným veteránem. Mikročástice se dostávají do plic daleko snadněji. Vzpomněl na dobu svého působení na MŽP, kdy rozjeli akce, které směřovali k tomu, aby byli lidé kontrolováni přímo na silnicích. Protože na technickou kontrolu si člověk filtr namontuje a když se z technické kontroly vrátí, tak si ho zase vymontuje, nebo si ho půjčí.

Vedoucí Kepka k dotazu na kontroly uvedl, že mají informaci, že kontroly probíhají. Nicméně ve spolupráci s MD by měli zlepšit osvětu a informovanost o tom, že tyto kontroly probíhají. Pokud bude osvěta, tak se lidé budou bát a vědět, že nějaký bič na největší znečišťovatele je. Dále zmínil, že tento rok bude probíhat aktualizace Národního akčního plánu čisté mobility (podpora alternativních pohonů). Je nutné zareagovat na cíle, které tu jsou v oblasti OZE v dopravě, energetické účinnosti v dopravě, CO2. Cíle, které budou součástí vozidel s alternativním pohonem vč. vodíku by měly reflektovat plnění evropských cílů v návaznosti na ty možnosti, které tu máme.

Poslankyně Ing. Eva Fialová zareagovala na zmínku o Akčním plánu mobility. Sdělila, že všechny obce mají zpracované plány mobility, ale plnění a dosahování cílů vědí všichni, jak dopadá. Ne na všechno jsou finanční prostředky. Všechno spolu souvisí. Domnívá se, že tady pracuje x skupin, dá se cíl a řekne se, jak k tomu cíli dospět. Nicméně jeden cíl potlačuje dosažení druhého cíle. Funguje nějaké dohadování se mezi sebou? Použila konkrétní příklad snížení emisí – vyhlásí se Euro 7, tím pádem budou na silnicích jezdit starší auta, která dosahují větší hlučnosti, a tak nebude možné splnit cíl, který je nastavený v hlučnosti.

Domnívá se, že chybí koordinace mezi sebou u akce a reakce co vyvolá jeden cíl. Toto jí chybí i v plánech mobility jejichž realizace velice pokulhává kvůli nedostatku finančních prostředků. V konečném důsledku je to přenášeno do peněženek lidí.

Vedoucí Kepka sdělil, že v Národním akčním plánu čisté mobility jsou cíle vzhledem k počtu elektromobilů a počtu dobíjecích stanic. Obecné plány mobility jsou trochu jiného charakteru. Sdělil, že si uvědomují nároky na města a obce, kde např. mají povinnost nakupovat autobusy s alternativním pohonem. Zde pracují v spolupráci s MMR na výzvách, např. z Modernizačního fondu, aby vykryli rozdíl cen, aby tlak na města a obce nebyl tak velký.

Zpravodajka ocitovala část rámcové pozice vlády, která se týká normy Euro 7, protože se domnívá, že v tomto mohou být ve shodě: *„Přestože si ČR uvědomuje důležitost problematiky snižování znečišťování ovzduší, není přesvědčena o dosažení požadovaného přínosu normy Euro 7 a zejména o jeho splnitelnosti (2 roky na implementaci, chybějící metodiky a požadavky měření, nutnost aplikace i na již homologované vozy a vozy téměř finalizované. Předpokládané výrazné navýšení cen nových vozidel v důsledku zavedení této nové normy bude mít dle názoru ČR především za následek delší využívání stávajících starších vozidel splňujících předchozí emisní limity (zejména Euro 3, 4, 5) a zatěžujících více životní prostředí.“*

Poslankyně Peštová se v reakci na citaci zpravodajky dotázala, proč tam nemůže být, že ČR podporuje to, aby se pokračovalo dále v Euro 6 do roku 2035, protože si uvědomuje, že automobilový průmysl musí přejít na elektromobilitu a něco ho to bude stát? Euro 7 zavádí nové hodnoty, které se mají začít hlídat a v tom je ten problém. A také to, že chybí prováděcí předpisy, delegované akty. Poslankyni Peštové jde o to, proč se nepřipojit k tomu, ať zůstane Euro 6 a připravit se na rok 2035. V současné době Euro 7 říká, že je konec spalovacích aut což znamená, že od roku 2025 jsou už jen elektromobily, na trhu nic jiného nebude a lidé na ně nebudou mít peníze. Závěrem popsala ze svého úhlu pohledu jednání F. Timmermance ohledně přijetí termínu 2035 a slibů ve věci Euro 7.

Ředitel Zámyslický sdělil, že pokud EK něco navrhne, tak to může být odmítnuto, ale musí to odmítnout většina členských států a Evropský parlament (dále jen EP). Tento návrh je již na stole, proto se nemůžeme bavit o tom, že neexistuje, ale musí se řešit jeho odmítnutí nebo úpravy jeho parametrů. MD se snaží dojednat koalici členských států, které by měly podobný názor a samozřejmě ten návrh nějakým způsobem významně upravit nebo odložit jeho platnost. Nyní je to ve standardním legislativním procesu. Stávající EK má mandát ještě na rok a kousek, což znamená, že pokud by se tento návrh nestačil projednat a schválit v EP, tak padá pod stůl.

Poslankyně Peštová řekla, že nyní nám to ukázali Švédí, kteří po ČR převzali předsednictví v Radě EU a shodili ze stolu konec spalovacích aut v roce 2035. Domnívá se, že to udělali proto, aby donutili EK bavit se o Euro 7.

Předsedkyně ukončila obecnou rozpravu a otevřela rozpravu podrobnou.

Předsedkyně požádala zpravodajku o seznámení s navrženým usnesením.

Zpravodajka přednesla návrh usnesení v následujícím znění:

Výbor pro životní prostředí na své 16. schůzi po úvodním slovu ředitele odboru energetiky a ochrany klimatu Ministerstva životního prostředí Ing. Pavla Zámyslického, Ph.D., zpravodajské zprávě poslankyně Klárky Kocmanové a po rozpravě přijal usnesení, kterým:

- I. **bere na vědomí** Zprávu Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – První zpráva o monitorování a výhledu v oblasti nulového znečištění – „Cesta k čistějšímu vzduchu, vodě a půdě pro Evropu“, 15979/22, COM(2022) 674 final;
- II. **podporuje** stanovisko vlády, které je obsaženo v rámcové pozici;
- III. **pověřuje** předsedkyni výboru, aby o tomto usnesení informovala předsedu výboru pro evropské záležitosti.

Hlasování č. 3: Pro 7

Proti 1

Zdržel se 4

Usnesení č. 74: <https://www.psp.cz/sqw/text/text2.sqw?idd=225734>

Usnesení bylo **přijato** a předsedkyně ukončila 1. bod.

2. Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Třetí výhled pro čisté ovzduší

Předsedkyně Krutáková zahájila 2. bod jednání 16. schůze, přivítala zástupce Ministerstva životního prostředí (dále jen MŽP) a požádala je o úvodní slovo.

Ředitel odboru energetiky a ochrany klimatu Ing. Pavel Zámyslický, Ph.D., ve svém úvodním slovu sdělil, že třetí výhled čistého ovzduší byl zveřejněn EK v prosinci 2022. Jedná se o analýzu dlouhodobého a střednědobého vývoje stavu kvality ovzduší a analýzu naplňování cílů stanovených směrnicí o snížení národních emisí některých látek znečišťujících ovzduší. Navazuje na první výhled, který byl vydán v roce 2018 a na druhý výhled, který byl vydán v roce 2021.

Jako jeden ze svých hlavních úkolů si stanovuje zhodnotit, jak se jednotlivým členským státům EU dařilo dosahovat národních závazků ke snížení emisí pro oxid siřičitý, oxidy dusíku, amoniak, nemetanové těkavé organické látky a částice PM_{2,5}, které byly stanoveny zmíněnou směrnicí. Analyzuje přitom národní emise reportované členskými státy v průběhu roku 2022, tedy emise znečišťujících látek vypuštěné do ovzduší v roce 2020, a porovnává je s cíli stanovenými k roku 2020 a 2030. Uvádí, že 14 států stále neplní své závazky k roku 2020. ČR k roku 2020 splnila všechny svoje závazky. Výhled dále uvádí, že pro dosažení emisních stropů stanovených pro rok 2030 bude muset většina členských států přijmout razantní opatření, zejména co se týče snížení emisí amoniaku. Ten je jedinou ze sledovaných znečišťujících látek, jejíž emise, které pocházejí z více než 90 % ze zemědělství, se nedaří napříč EU významně snižovat.

Výhled konstatuje, že řada členských zemí EU musí přijmout snižující opatření pro dosažení emisních stropů pro další sledované znečišťující látky. Mezi tyto země je zařazena i ČR, u

kteří se indikuje nutnost zavedení dodatečných opatření ke snižování emisí oxidů dusíku, amoniaku, nemetanových těkavých organických látek a částic PM_{2,5}. K tomu je možné uvést, že dnes 15. 3. 2023 je ohlašována EK aktualizovaná národní emisní projekce, která modeluje na základě dostupných aktivitních dat vývoj národních emisí do roku 2030 a dále. Tato projekce indikuje, že ČR dosáhne všech národních závazků ke snížení emisí jak k roku 2025, tak k roku 2030. Předpokladem dosažení je úspěšné plnění všech snižujících opatření stanovených Národním programem snižování emisí, který bude v tomto roce aktualizován. V případě emisního stropu pro amoniak bude zřejmě nutné posílit snižující opatření, aby byla jistota splnění emisního stropu vyšší.

Plnění národních emisních stropů bude významně pozitivně ovlivněno efekty synergických politik a opatření, mezi které patří např. jednotlivé legislativy z balíčku Fit for 55, nebo očekávaná revize směrnice o průmyslových emisích.

Výhled se dále zabýval modelovým hodnocením plnění cílů Akčního plánu nulového znečištění. Ředitel Zámyslický připomněl, že o Akčním plánu hovořil v předchozím bodě. Co se týká dopadů na lidské zdraví, tak tam by těch cílů mělo být dosaženo. V oblasti snižování dopadů na ekosystémy, tak tam je to s otazníkem.

Byly také provedeny modelové analýzy dopadu energetické situace a balíku opatření REPowerEU na kvalitu ovzduší. Výsledek modelování ukazuje, že kvalita ovzduší se v důsledku těchto opatření zhoršuje pouze nepatrně, přibližně pro 2 % populace v roce 2030. Nutno podotknout, že epicentrem tohoto zhoršení je střední Evropa, zejména Polsko a důsledkem je používání vyššího podílu uhlí a biomasy v porovnání s výchozím scénářem. Pro omezení těchto negativních dopadů navrhuje třetí výhled stanovení přísnějších emisních parametrů na provoz kotlů pro pevná paliva, v rámci ekodesignu.

Další částí, kterou se výhled zabývá je přeshraniční přenos znečištění ovzduší. Zde je poukázáno na skutečnost, že většina členských států není hlavním původcem znečištění, které se na jejich území vyskytuje. Také se ukazuje, že v průběhu let bude výrazně nabývat na významu znečištění pocházející ze zemí mimo EU. To samozřejmě omezuje schopnost EU přijímat opatření k dalšímu snížení znečištění ovzduší.

Dle rámcové pozice, kterou zpracovalo MŽP, je třetí výhled čistého ovzduší vítaným dokumentem. Jedná se o jedinou celoevropskou analýzu, která dává přehled o dopadu unijních a národních opatření a vývoji kvality ovzduší v EU. Třetí výhled čistého ovzduší demonstruje dopad jednotlivých sektorových politik na kvalitu ovzduší, což má mimořádnou přidanou hodnotu, jelikož tento dopad nebyl až do doby zveřejnění výhledu čistého ovzduší zřejmý. Upozorňuje také na nejpálčivější problémy zlepšování kvality ovzduší v EU, kterými jsou obtíže při snižování emisí amoniaku a problematika přeshraničního přenosu znečištění ovzduší a jehož význam postupně poroste s klesajícími emisemi v rámci EU.

Předsedkyně poděkovala řediteli Zámyslickému za úvodní slovo a požádala zpravodaje Ing. Ondřeje Babku o přednesení zpravodajské zprávy.

Zpravodaj ve své zpravodajské zprávě uvedl, že Zpráva EK – Třetí výhled pro čisté ovzduší je analýzou předpokládaného dlouhodobého vývoje kvality ovzduší do roku 2030 a 2050.

Analýza se zabývá souvisejícími indikátory jako jsou zdravotní dopady či environmentální dopady nebo finanční náklady apod. Z materiálu vyplývá, že 14 členských států EU nesplnilo do roku 2020 své závazky ke snížení emisí, a to zejména díky vysokým emisím amoniaku. ČR všechny své závazky snížení emisí k roku 2020 plnila. Zpráva konstatuje, že zlepšení kvality ovzduší by měla napomoci navrhovaná revize směrnice o kvalitě vnějšího ovzduší. Ze Zprávy vyplývá doporučení členským státům přijmout další významná opatření ke snížení emisí amoniaku u zdroje spočívající v podporování správné zemědělské praxe. Z pozice ČR se jedná o užitečný materiál, který může pomoci zacílit diskuzi v rámci EU o potřebě dalšího směřování evropské legislativy na ochranu ovzduší a směřování finanční pomoci (ačkoliv studie pracuje s řadou zjednodušení). Z pozice lze také vyčíst, že určitě lze kvitovat to, že Zpráva hovoří o dopadech přeshraničního znečištění, na které ČR dlouhodobě upozorňuje. Závěrem zpravodaj sdělil, že posléze načte usnesením, kterým je Zpráva brána na vědomí a lze podpořit pozici vlády.

Předsedkyně poděkovala zpravodaji za zpravodajskou zprávu a otevřela obecnou rozpravu.

Poslanec Mgr. Richard Brabec poukázal na to, že je třeba se zamyslet nad zjevným nesmyslem, který EK chce. V materiálu se hovoří o tom, že především záležitost emisí amoniaku lze splnit ve chvíli, kdyby se změnil vzorec chování Evropanů, tedy kdybychom přešli na flexitariánskou dietu. Z pohledu ČR je to vnitřní rozpor v tom, že na jednu stranu by zemědělská půda potřebovala živočišnou výrobu, tedy hnojení chlévskou mrvou, a na druhou stranu se tu bavíme o emisích amoniaku. V živočišné výrobě jsme ztratili soběstačnost dávno a pokud bychom ještě dál měli snižovat emise čpavku, je velmi pravděpodobné, že by byl velký problém s dalším omezováním živočišné výroby, především hovězího dobytka. Dále za důležité považuje poslanec Brabec to, že pro ČR, především v té nejvíce znečištěné oblasti – Moravskoslezský kraj, Ostravsko, je problémem přeshraniční přenos. S Polskem probíhala jednání, ale tam je jasné, že i kdybychom na české straně úplně zastavili průmysl a veškeré znečištění, tak pořád z Polska toho bude přicházet dost na to, abychom neplnili limity. Náš nejznečištěnější region je jednoznačně spojen z významné části právě přenosem emisí znečištění.

Ředitel Zámýslický se vyjádřil k slovům poslance Brabce. U amoniaku sdělil, že MŽP kontaktovalo Ministerstvo zemědělství ohledně plánovaných opatření v Národním programu snižování emisí, co se týká možnosti snížení emisí amoniaku. Určitě to není opatření, které by směřovalo jen k tomu, aby všichni přestali jíst maso. Hledají se jiná možná opatření, o kterých budou diskutovat tak, aby se na ty cíle dostali. Živočišná výroba z hlediska emisí skleníkových plynů je složitá na nějaká opatření.

Předsedkyně uzavřela obecnou rozpravu a otevřela rozpravu podrobnou.

Předsedkyně požádala zpravodaje o seznámení s navrženým usnesením.

Zpravodaj přednesl návrh usnesení v následujícím znění:

Výbor pro životní prostředí na své 16. schůzi po úvodním slovu ředitele odboru energetiky a ochrany klimatu Ministerstva životního prostředí Ing. Pavla Zámyslického, Ph.D., zpravodajské zprávě poslance Ing. Ondřeje Babky a po rozpravě přijal usnesení, kterým:

- I. **bere na vědomí** Zprávu Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Třetí výhled pro čisté ovzduší, 15860/22, COM(2022) 673 final;
- II. **podporuje** stanovisko vlády, které je obsaženo v rámcové pozici;
- III. **pověřuje** předsedkyni výboru, aby o tomto usnesení informovala předsedu výboru pro evropské záležitosti.

Hlasování č. 4: Pro 8

Proti 0

Zdržel se 4

Usnesení č. 75: <https://www.psp.cz/sqw/text/text2.sqw?idd=225733>

Usnesení bylo **přijato** a předsedkyně ukončila 2. bod.

3. Urgentní požadavek občanů obce Nelahozeves. Požadavek se týká neodkladného pokračování sanace skládky nebezpečného odpadu – petice

Předsedkyně Krutáková zahájila 3. bod jednání 16. schůze. Připomenula, že tento bod byl zařazen na základě petice, která byla projednána v Petičním výboru dne 22. listopadu 2022 a dále byla postoupena Výboru pro životní prostředí ke stanovení návrhu řešení. Předsedkyně přivítala zástupce petentů, zástupce MŽP, zástupce České inspekce životního prostředí (dále jen ČIŽP) a zástupce Ministerstva financí (dále jen MF) a požádala je o krátké seznámení se situací.

Místostarosta obce Nelahozeves Zdeněk Schneider v úvodu poděkoval občance Pavlasové, která petici zorganizovala. Jedná se o starou ekologickou zátěž styrenových smol v katastru obce v rozloze přibližně 1,25 ha. Jednalo se o necelých 24 000 sudů styrenových smol. Odloženo bylo kolem 7000 sudů. Smoly, které zůstaly, znečišťují spodní vodu, teď už i povrchovou, protože skládka zůstala více než dva roky otevřena, nezajištěna. Firma Aquatest, která vyhrála výběrové řízení, odvezla část styrenových smol na skládku Celio Ústí nad Labem, která je zajištěna. Má upravené dvojité dno. V Nelahozevsi jsou sudy volně a jsou vymývány spodní vodou. Zásadní nesoulad spočívá v tom, že MŽP a ČIŽP tvrdí, že je to stará ekologická zátěž, proto s tím nemůžou nic udělat. Podle § 40 zákona 254/2001 odstavec 2: „*Za havárii se vždy považují případy závažného zhoršení, nebo mimořádného ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod ropnými látkami, zvláště nebezpečnými závadnými látkami,*“ v dalším odstavci 3: „*Dále se za havárii považují případy technických poruch a závad zařízení k zachycování, skladování, dopravě a odkládání látek uvedených v odstavci 2, pokud takovému vniknutí předcházejí.*“ Podle místostarosty, pokud byly smoly uloženy v sudech a uskladněny, na to by se vztahoval postup MŽP a ČIŽP. Nyní jsou sudy prorezlé a narušené. Po 2 letech ze sudů styrenové smoly volně vytékají a nacházejí se volně ve

vytěženém území, které by mělo být čisté. Petenti nesouhlasí s označením současného stavu jako staré ekologické zátěže, ale prohlašují, že dle jejich názoru se jedná o ekologickou havárii, která by se měla řešit neodkladně a okamžitě. Jelikož petenti nedostávali žádná data, nechali si udělat analýzu z února 2023. Z analýzy vyplývá významné překročení limitních hodnot indikátorů znečišťujících látek skupiny BTEX (benzen, etylbenzen, PAU, naftalen a ropných látek C10 – C40). V tabulce výsledků analýzy je uvedeno, kolikrát byl daný limit překročen pro konkrétní látku. Stanovené limity představují maximální povolené množství škodlivé látky. V případě benzenu je překročení limitu téměř 300násobné, u etylbenzenu až 1000násobné, u naftalenu 200násobné a u ropných látek téměř 3násobné. Ve fotodokumentaci z místa skládky je možné vidět jezírka, tam bylo naměřeno znečištění až 400násobné a 1000násobné v kontrolních vrtech v okolí skládky, které jsou v polích, kde je orná půda, kde se pěstuje rostlinná výroba. Studny jsou od skládky přibližně 600–650 m. Obec začala monitorovat přibližně 400 studní. Látky, které ze skládky unikají jsou karcinogenní. Petenti nesouhlasí se zakonzervováním skládky, jak navrhuje ministerstvo, ale chtějí, aby skládka byla odstraněna. Někteří obyvatelé obce s vodou z místních studní zalévají trávu, fotbalisti hřiště. Na pokyn ČIŽP se odebíraly kontrolní vzorky pouze ze tří studní. Rozbor prováděla firma Aquatest, která je v trestním řízení a někteří lidé z této společnosti jsou ve vazbě. Firma nadále provádí monitoring. Znečištění způsobují těžké látky, lehčí než voda, které se drží nahoře. Když je vzorek odebrán zespoda, tak naměřené hodnoty vycházejí lépe, než když se vzorek odebere z hloubky do půl metru od hladiny. Místostarosta reagoval na tvrzení vedoucího oddělení ochrany vod ČIŽP, Ing. Robina Náseho, že momentálně není v republice žádná firma, která by byla schopna skládku zlikvidovat. Do výběrového řízení na odstranění této ekologické zátěže se přihlásilo docela dost firem, které tvrdí, že tuto ekologickou zátěž jsou schopné odstranit. Občané Nelahozevsi zvažují podat žalobu kvůli znečištěným studnám, které nemůžou oficiálně používat. Dělají to, aby ušetřili a ničí si zdraví. Podle místostarosty tady selhává státní správa a porušují se zákony a ústava, protože každý občan má právo na čisté prostředí, co v Nelahozevsi není dodrženo.

Předsedkyně poděkovala místostarostovi za úvodní slovo a vyzvala zástupce MŽP o krátkou informaci k tomuto tématu.

Vedoucí oddělení sanace a zástupce ředitele odboru environmentálních rizik a ekologických škod RNDr. Richard Příbyl se od roku 1998 věnuje starým ekologickým zátěžím, mezi které skládka styrenů v Nelahozevsi patří. Této skládce se MŽP věnuje řadu let. Poslední zásah začal v roce 2016, kdy byla vysoutěžena poslední zakázka na sanaci této skládky. Soutěž vyhrála firma Aquatest. Bohužel v průběhu realizace se ukázala řada problémů. V roce 2016 byla uzavřena smlouva na sanaci, ale technické práce začali až v roce 2020. Čtyři roky trvalo, než se schválil realizační projekt, doplňky, stavební řízení, přístupy na pozemky, změny subdodavatelů. Firma Aquatest na likvidaci styrenů měla firmu Celio, pak spalovnu Kralupy, pak opět firmu Celio. V roce 2020 firma Aquatest začala s vytěžováním sudů, odvážela je na skládku Celio. Při odtěžování firma zjistila, že rozsah zátěže bude větší, než předpokládal projekt, že kontaminace jde hlouběji. Bylo potřeba uzavírat další dodatky. Veřejné zakázky však nelze navyšovat do nekonečna. S Aquatestem bylo dohodnuto, že v rámci své akce vytěží to, na co mu stačí vysoutěžené peníze. V roce 2021 došlo ke změně správce Celio, z důvodu nezákonného uskladňování styrenových sudů. Policie zadržela některé zástupce firmy

Celio, firmy Aquatest a firmy Purum, která skládku vlastní. MF ukončí činnost s Aquatestem a připravují se nové zakázky. Nejprve je potřeba posoudit aktuální situaci pomocí tzv. analýzy rizik. Dále je potřeba skládku ochránit, zamezit pronikání srážkových vod a následně vybrat firmu, která dokončí kompletní sanaci skládky. Jak to udělat by měla navrhnout analýza rizik. Tyto 3 zakázky se připravovali půl roku 2022, a byly připomínkovým řízením MŽP, MF, ČIŽP a vlastníků Unipetrolu RPA schváleny. Názor pana místostarosty, že se jedná o havárii přiblíží kolega z ČIŽP. Po celou dobu sanace i po jejím skončení v roce 2021 až do letošního ledna firma Aquatest plnila své smluvní závazky a prováděla monitoring. Měsíčně odebírala vzorky z vrtů a studní a kvartálně dělala rozsáhlejší monitoring. V únoru 2023 firma předložila zprávu za rok 2022, i celkovou závěrečnou zprávu, kde hodnotí výsledky monitoringu podzemních a povrchových vod. Ze zprávy nevyplývá radikální zhoršování stavu. Občas jsou překročeny limity indikátorů znečištění, to ovšem neznamena, že se jedná o havárii, pouze to indikuje stav, který je potřeba řešit a MŽP se ním také zabývá. Aquatest u této kauzy sice nedopadl dobře, nicméně je to firma, která funguje desítky let a má zkušenosti. Aquatest má laboratoře, kde byly vzorky laboratorně rozebrány, nicméně dozorový organ MF si prováděl také své rozbor, proto nepředpokládá, že by firma Aquatest záměrně měnila údaje laboratorních rozborů. V již zmiňované zprávě za rok 2022 i v celkové závěrečné zprávě od firmy Aquatest je zmiňováno: *„Nárůst koncentrací organických kontaminantů souvisejících s přerušením sanačních prací nebyl zaznamenán v domovních studních v Nelahozevsi až na jednorázové ukazatele metodického pokynu MŽP pro naftalen v lednu ve studni č. 170.“* Další výsledky: *„Ke kulminaci hodnot znečištění došlo v srpnu 2021 a do konce sledovaného období i v roce 2022 a v lednu 2023 koncentrace všech kontaminantů klesaly.“* Není to tak, že po ukončení sanačních prací začaly stoupat hodnoty do nebezpečných koncentrací. Koncentrace kolísají. Není to v pořádku, ale nemůžeme v Nelahozevsi hovořit o havárii, kterou je potřeba bezodkladně řešit pomocí postupů ČIŽP. Z pohledu MŽP se dělá maximum možného, ale jelikož vše je potřeba transparentně soutěžit a připomínkovat, tak to bohužel trvá. Když firma Aquatest na konci ledna 2023 lokalitu opustila, tak mezitím MF zajistilo jinou firmu, aby po dobu ukončení tří již zmiňovaných zakázek dále monitorovala přítomnost nebezpečných látek. Kdyby došlo k velkým nárůstům ohrožujícím životní prostředí, nebo zdraví obyvatel, tak by MŽP zasáhlo. Tato situace tam dosud nenastala.

Předsedkyně poděkovala zástupci MŽP a poprosila zástupkyni MF, která má ve správě staré ekologické zátěže, ať členy výboru seznámí s dalšími fakty.

Ředitelka odboru Realizace ekologických závazků vzniklých při privatizaci Mgr. Monika Zbořilová se vyjádřila k soutěženým a připravovaným zakázkám. MF připravovalo tři zakázky. Poté, co Aquatest opustil lokalitu k 31. lednu 2023, MF urychleně zajistilo pokračování monitoringu firmou nezávislou na Aquatestu. Tady už je obava pana místostarosty neopodstatněná. MF následně zajistilo zhotovitele účelové analýzy rizika, který vyhodnotí riziko staré ekologické zátěže včetně podložných zemin, které doposud součástí hodnocení rizik nebyly. Na základě analýzy rizika bude navržen další postup, jak se skládkou dále nakládat. Třetí zakázku, kterou MF ještě nezahájilo, ale je připravena, je konzervace skládky do doby, než se zpracuje analýza rizika a rozhodne se, jak dále pokračovat v sanaci na zmiňované lokalitě, než MF zajistí projektovou přípravu dokončení sanace a vysoutěží zhotovitele. Monitoring je zajištěn, probíhá. Na realizaci účelové analýzy rizika je také

uzavřena smlouva a připravuje se projekt do průzkumu prostoru skládky. Zakázka na zakonzervování pořád čeká. Předpokládá se zahájení zadávacího řízení v průběhu dubna. Zhotovitel analýzy rizika bude dělat doprůzkumy v prostoru skládky, kde nemůžeme dopustit její zavření, aby nebylo sondovacími pracemi porušené těsnění. S konzervací je potřeba počkat, až budou hotové doprůzkumné práce. Ředitelka reagovala na vyjádření místostarosty, že nemají k dispozici výsledky monitoringu. Podle ředitelky o ně stačilo požádat.

Místostarosta chtěl na tato tvrzení reagovat, předsedkyně jej však upozornila, že na to bude prostor v obecné rozpravě.

Předsedkyně poděkovala zástupkyni MF a poprosila zástupce ČIŽP ať členy výboru seznámí s dalšími fakty.

Vedoucí oddělení ochrany vod Ing. Robin Náse přednesl legislativní pohled na danou situaci a objasnil roli inspekce v dané situaci. Role inspekce při řešení starých ekologických zátěží je významná při počátku řešení zátěží, vydáním rozhodnutí. Podle § 42 odst. 2 Vodního zákona, v okamžiku, kdy je vydáno rozhodnutí, že nabyvatel má odstranit nějakou sanací limity znečištění, rozhodovací proces inspekce končí. Inspekce nadále spolupracuje v rámci postupů daných pravidly MŽP a MF na realizaci zakázky svými odbornými podklady, pohledy, vyjádřením, stanovisky, účastí na kontrolních dnech. Veškeré řízení rychlosti prací je podle směrnice v gescích MF. V záležitostech, o kterých mluvil místostarosta, kdy se odkazuje na havarijní stav (§ 40 Zákona o vodách), je potřeba si uvědomit situaci v lokalitách starých ekologických zátěží. Před x lety bylo známo znečištění podzemních vod v lokalitě, přímo v místě skládky. Ke znečištění docházelo v průběhu mnoha let. Nelze říci, že v dané situaci dochází k závažnému ohrožení, mimořádnému zhoršení podzemních nebo povrchových vod, k jejich ohrožení. Vody jsou znečištěny a jejich případné ohrožení jakosti novými látkami, nebo navýšením nelze považovat za havárii ve smyslu zákona o vodách. Je to stav, který něco ohrožuje, nebo může způsobit ohrožení do budoucna. Záležitost vycházela ze zpracování analýzy rizik. Situace je neúnosná, je potřeba ji řešit a řeší se v režimu starých ekologických zátěží. Řešení havárie v případě §40 Zákona o vodách náleží Vodoprávnímu úřadu nikoli ČIŽP. V tomto ohledu obec už podávala podnět na Odbor ŽP v Kralupech, ve vztahu k vyhlášení havárie a řešení podle Vodního zákona. Následné řízení prací na odstranění následků této havárie přísluší Vodoprávnímu úřadu, který by v takové situaci měl vydat rozhodnutí někomu, kdo to odstraní. Podle §42 odst. 1 Vodního zákona: „*Vodoprávní úřad ukládá odstranění havárie původci havarijního stavu.*“ Původcem havarijního stavu je bývalý státní podnik, jehož závazky převzal stát na likvidaci formou starých ekologických zátěží. Původci havarijního stavu rozhodnutí o odstranění uložit nelze. Pokud nelze, může postupovat Vodoprávní úřad podle §42 odst. 4 Vodního zákona, že odstranění uloží odborné firmě, která to zabezpečí a prostředky budou následně vymáhány na Kraji, který má mít fond pro tyto účely. Takový proces, včetně proplacení, je podmíněn podle §42 odst. 4 Vodního zákona tím, že se musí jednat o bezprostřední neodkladné ohrožení, nebo znečištění podzemních či povrchových vod. Podle Náseho z ČIŽP, jestliže se jedná o skládku, která je tady více než třicet let, v tom případě nelze uplatnit postupy podle §42 odst. 4 Vodního zákona, kde se jedná o náhlé, nepředvídatelné, bezodkladné řešení tohoto stavu. Jediné řešení, které v této situaci legislativně zbývá je řešení podle §42 odst. 2 Vodního zákona, což znamená řízení v režimu

starých ekologických zátěží o jejímž procesu hovořila paní Zbořilová z MF. Proces je vázán zákony, jak hospodařit s veřejnými prostředky MF. Náše tvrzení vychází z vyhodnocení monitoringu, který již zmiňoval Příbyl z MŽP. V poslední zprávě jsou zakresleny situace odběrů, monitoringů s výsledkem aktuálních dat z dubna a října 2022. O závěrech kolega Příbyl již hovořil. Podle těchto údajů znečištění podzemních vod jsou v lokalitě dvě zvodně. V jedné zvodni je setrvale známé znečištění, které překračuje hodnoty. Ve druhé zvodni jsou limitní hodnoty sledovaných ukazatelů ve většině případů pod mezí detekce nebo v minimálních hodnotách. Proto je možné tvrdit, že studny v obci nejsou současným stavem ohroženy. Znečištění tím, že je skládka otevřena, nevykazuje navýšené hodnoty, které by nutily k okamžitému zásahu. Když se zjistilo, že na skládce Celio není nakládáno se sudy tak, jak bylo v projektu, v rozporu s místním integrovaným povolením, tak tam zasahovala ČIŽP z Ústí nad Labem. Společnost Aquatest měla ve svém projektu i jiné možnosti, kde lze tyto sudy zlikvidovat, ani v jedné z nich to ale nakonec nebylo možné. Prvotní provozní zkoušky vlastností znečištění byly úspěšné. U dalších sudů se zjistilo, že konzistence znečištění je v jiné formě, než byly u dané zkoušky. Nastavená pravidla pro likvidaci nemohla být splněna. Jestli existují v republice momentálně zařízení, která to jsou schopna zlikvidovat, a místostarosta tvrdil, že takové firmy zná, bylo by vhodné, aby se přihlásily do výběrového řízení. Vhodné řešení se hledá napříč všemi dotčenými institucemi, aby sanace proběhla v pořádku. Náše uvedl, že nemůže komentovat analýzu obce z února 2023, která podle místostarosty říká jiné údaje, než mají státní orgány ze svého monitoringu k dispozici. Analýzu neviděl, tudíž nemůže posoudit v jakém rozsahu jsou data z analýzy srovnatelná s tím jaká data má k dispozici ČIŽP a MF, které získává z monitoringu od dodavatele prací.

Předsedkyně poděkovala zástupci ČIŽP a všem, kteří členy výboru uvedli do této problematiky. Zpravodajem k tomuto bodu je Mgr. Richard Brabec, předsedkyně mu tedy předala slovo.

Zpravodaj navázal na to, že 22.listopadu 2022 projednal tuto záležitost Petiční výbor, kde už tyto argumenty padly. Jedná se o tom, jaký by měl být další postup z hlediska pokračování sanace skládky nebezpečného odpadu. Je tady kombinace několika faktorů: 1. aktuálně probíhá trestní stíhání společností i konkrétních osob. Jsou to společnosti, které byly do bývalé sanace zahrnuty tedy Celio a Aquatest. Tím pádem zmizela zatím jediná koncovka, kde by tento nebezpečný odpad mohl být zlikvidován. Momentálně jsme v situaci, kde existuje rozdílný názor petentů a zástupců ministerstev, příp. inspekce. Petenti požadují, aby se sanace skládky z důvodu jejího urychlení řešila v režimu ekologické havárie. Na Petičním výboru stejně jako tady zazněly argumenty rezortů a inspekce, proč to z právního hlediska není možné. Vycházíme-li z argumentů ředitelky Zbořilové a ředitele Příbyla i pana Náseho, momentálně byla vysoutěžena zakázka na analýzu rizik a podepsaná smlouva. Následně budou probíhat technické práce, průzkum, co všechno skládka obsahuje a jaká jsou s tím spojena rizika. Pak má firma další čas na přípravu zprávy k doprůzkumu a pak na závěrečnou zprávu. Teprve na základě závěrečné zprávy může dojít ke změně rozhodnutí inspekce a započít soutěž na sanaci. To by se mohlo odehrát ke konci letošního roku, nebo spíš začátkem příštího roku z hlediska soutěže. Je tady zakázka na konzervaci skládky, vázána na výsledky průzkumu společnosti vysoutěžené na technické práce, co je taky v horizontu několika měsíců. Podle posledních informací z ČIŽP nedošlo a nedochází k bezprostřednímu ohrožení

kvality podzemních a povrchových vod ze stávající skládky. Podle poslední zprávy z monitoringu podzemních vod firmy Aquatest, neindikují monitorovací vrty zvýšení znečištění. Z uvedeného vyplývá, že vyhlásit havarijní stav není dle zákona možné. Je připraven konkrétní návrh usnesení, který bude přednesen v podrobné rozpravě.

Předsedkyně poděkovala zpravodaji za zpravodajskou správu a otevřela obecnou rozpravu.

Místostarosta nesouhlasil se zpravodajem. Jestliže nedochází k znečišťování povrchových vod, je potřeba se podívat na fotodokumentaci pořízenou v místě skládky, kde je evidentní znečištění povrchové vody, sudy jsou působením dešťové vody vymývány. Zaznělo tady, že nikdo není schopen skládku zlikvidovat, avšak do výběrového řízení se přihlásilo třináct firem. Vyhrála firma Aquatest, která byla nejlevnější a cenu podstřelila. Ostatní firmy byly podstatně dražší. Zbylých dvanáct firem je tedy podle MF na stejné úrovni jako firma Aquatest akorát by si za to více vzaly. Další věc, na kterou místostarosta poukázal byla, jestliže: „*V případě technických poruch a závad zařízení k zachycování skladování, dopravě*“ kde je sud brán jako zařízení k zachycování a skladování, tak se z pohledu místostarosty lze bavit o havárii, která vznikla mnohem dříve a řeší se teď jako stará ekologická zátěž. Ohledně studní místostarosta zmínil, že kontrolní vzorky se dělaly pouze u tří studní, víc jich nebylo vytypováno. Mluví se o jedné studni, kde by přítomnost škodlivých látek mohla být zjištěna. Místostarosta bydlí od této lokality o 300 m dále. Na vlastní náklady si nechal udělat vzorek. Látky PAU, benzeny a styreny tam jsou. Nyní na obecní náklady obec odebrala všem občanům kontrolní vzorky. Monitoring z února stál obec 200 000 Kč. Tohle by neměla dělat obec, ale někdo jiný. Obec zvažuje, že se v této věci obrátí na soud. Podle místostarosty se petenti a zmiňované úřady neshodnou na tom, jestli se jedná o starou ekologickou zátěž, nebo je to už havárie. Petenti zastoupení místostarostou tvrdí, že je to havárie. Místostarosta se znovu opřel o fotodokumentaci pořízenou na místě skládky. Skládky je více než 24 měsíců otevřena, ponechána povětrnostním podmínkám a stát nemá páku na to, aby s tím něco udělal. Podle místostarosty Mgr. Zbořilová při setkání se zástupci petentů v Nelahozevsi sdělila, že skládka se zakonzervuje tím, že se dá plachta na povrch, čímž přímé srážky stečou po obvodu do země. Tímto způsobem se podle místostarosty neřeší to, že se skládka dlouhodobě vymývá spodem, nemá zajištěné dno. Není ani jasné, do jaké hloubky pod skládkou jsou škodlivé látky zanesené. Jak již bylo zmíněno poblíž skládky existují dva proudy podzemních vod. Jeden jde směrem na rodný dům Antonína Dvořáka, druhý jde tím směrem, kde je vyšší koncentrace obyvatel. Podle místostarosty se úřady tváří, že chtějí pomoci, ale podle zákona nemůžou. Místostarosta doplnil, že konzervace skládky by mohla trvat sedm let. Jeho odhad je spíše dvacet. Místostarosta tvrdí že i monitoringy za ta léta stály hodně peněz, které se mohly ušetřit, kdyby se skládka řešila jako ekologická havárie hned od začátku. Po vytěžení bude probíhat ještě pětiletý monitoring. Bývá dvouletý, ale jelikož se jedná o starou ekologickou zátěž, tak bude pětiletý, co podle místostarosty bude opět stát hodně peněz. Místostarosta zde naznačuje podezření, že firma, která zakázku na monitoring vyhraje bude mít jistou práci na několik let, a to je stav který může někomu vyhovovat.

Poslankyně Ing. Eva Fialová uvedla, že chápe obavy místostarosty, ale zároveň podpořila ministerstva a inspekci. Zátěž se nedá řešit jiným stylem než jako stará ekologická zátěž, kde jsou stanovené postupy. Dále uvedla, že je velký rozdíl mezi sanační firmou, která má postupy

a firmou, která je schopna odstranit odpad. Existují různé postupy, jak zabezpečit, aby škodlivé látky nešly do spodních vod. Možná by k uklidnění vášní pomohla odborná diskuse, aby občané pochopili, že sanační firma neznamená, že odstraní odpady. Fialová se dotázala, jaké varianty odstranění odpadu se zkoumaly? Jestli se najde dlouhodobá koncovka, kde se to zakonzervuje na x let a bude těsná tak, že to neohrozí žádnou složku ŽP, anebo jsou postupy, jak to odstranit, případně přetvořit v nějaký užitek v podobě energie, případně získání dalších látek? Bylo zmíněno že probíhaly testy a každý sud se chová jinak. Je možnost vyslat vzkaz firmám, které dlouhodobě tuto věc zkoumají? Od začátku kauzy se možná vyvinuly technologie, které jsou v poloprovozních testech. Je možné se na ministerstva a inspekci obrátit, aby si tyto firmy případně odebraly vzorek v tomto stavu a začaly hledat způsob jakl nejlépe odstranit tento odkaz jednou pro vždy? Kam se mají obrátit, jestli je to možné? Jestli do doby sanace, příp. zakrytí je možné začít takto spolupracovat?

Vedoucí Náse reagoval na tvrzení místostarosty, že pokud má informace o firmách, pak by bylo dobré je zveřejnit nebo je vyzvat, aby se přihlásily do výběrového řízení.

Předsedkyně dočasně pověřila řízením schůze místopředsedu Ing. Jana Bureše, DBA. Místopředseda požádal řečníky o maximální stručnost, protože čas vyhrazený k projednání všech bodů přesahoval časový rámec o více než hodinu.

Ředitelka Zbořilová uvedla, že možnost udělat pilotní pokus, nebo studii proveditelnosti odstranění odpadů tady jsou. Ministerstvo bude mít náskok díky tomu, že se řeší problematika Celio. Jakmile v Celio něco s těmi odpady udělají, tak ministerstvo bude mít informace, co s těmi odpady, co zbyly v Nelahozevsi lze dělat. Celio má schválený projekt, jak s nelegálně uloženými sudy Celio naloží. Až se projekt začne realizovat ministerstva budou dostávat informace o tom, co se se styrenovými sudy dá dělat.

Zpravodaj reagoval na místostarostu, který nesouhlasil se zpravodajskou zprávou k tomuto bodu. Zpravodaj musí udělat zpravodajskou zprávu z informací, které má k dispozici. Nyní může zpravodaj vystoupit jako člen VŽP. V lokalitě se byl osobně podívat. Zpravodaj zmínil, že starých ekologických zátěží viděl v republice hodně. Odstraňovalo se OstraMo, zátěž přímo v Ostravě, proces dopadl zdárně, ale doprovázeli ho také stížnosti lidí. Nikdo nechce likvidaci skládky zdržovat, ale zástupci ministerstev a ČIŽP se musí řídit platnými zákony, navíc mají porovnání s tím, jak se řešily podobné problémy. Ministerstvo ani inspekce neměli k dispozici informace, které tady dnes přednesl místostarosta. Není jim tedy známé, kdo je dělal, jakou má odpovědnost. Nyní nastala situace, kde je potřeba porovnat, jestli mají pravdu odborníci z Aquatestu a z Vodní zdroje Ekomonitor, nebo má pravdu nějaká jiná firma, a to výboru těžko přísluší. Zpravodaj uvedl, že za sebe udělá všechno proto, aby se celý proces zkrátil na minimum. Nikdo nemůže slíbit, že zítra odpoledne začne sanace. Je potřebné najít řešení, které bude v zákonném rámci. Bude potřebné podívat se na zprávu o které mluvil místostarosta a říct, jestli mění něco na tom, jaké informace má k dispozici MF, MŽP a ČIŽP ohledně oprávněnosti či neoprávněnosti ekologické havárie.

Předsedkyně převzala zpět řízení schůze a předala slovo senátorce.

Senátorka Ing. Jarmila Smotlachová uvedla, že se na skládce v Nelahozevsi byla podívat, protože je to její senátní obvod. Na skládce je 20 000 zakopaných sudů, které nemají správné

podloží. Skládka nebyla koncipována tak, jak by byla stavěna v dnešní době. Kdyby se skládka před třemi lety neotevřela, možná by situace dnes nebyla tak vyhrčená. Tím, že se skládka otevřela, sudy se vyvalily ven. Ukázalo se, jak jsou rozpadlé, některým chybí uzávěry a smoly vytékají ven. Podle jejího názoru přesně takto havárie vypadá. Kdyby to zůstalo ukryté tak by do toho nešla povrchová voda. Odkrytím se roztrhaly fólie degradované stářím a světlem. V okolí skládky se vytvořili laguny na jejichž povrchu se tvoří olejová oka chemických látek. Senátorka se zeptala, co jiného by se mělo považovat za havárii než to, co je na skládce v Nelahozevsi. Uvedla, že problém v Nelahozevsi je možná větší, než byla havárie na Bečvě. Senátorka uvedla, že oplocení a přikrytí skládky bude stát hodně peněz a podle jejího názoru by bylo lepší tyto peníze vložit do likvidace skládky. Není jasné kde všude se sudy nacházejí a kolik z nich už vyteklo. Senátorka by ráda téma skládky v Nelahozevsi přenesla na VŽP Senátu a navrhla udělat společný kulatý stůl se Sněmovním VŽP.

Poslankyně Ing. Berenika Peštová, Ph.D. vyloučila vhodnost konání kulatého stolu z důvodu probíhajícího trestního řízení v této věci. Poukázala na to, že zákonodárci, čímž mínila i senátory, nemají pravomoc zasahovat do moci výkonné. Poslankyně Peštová uvedla, že je proti jakýmkoli stolům. Kauzy se mají řešit podle zákona. Uvedla, že jestliže senátorka je za obvod, kam spadá Nelahozeves, poslankyně Peštová je za obvod Most, pod který spadá skládka, kam se sudy z Nelahozevsi začaly odvážet. MF se musí chovat s péčí řádného hospodáře. Byla vyhlášena soutěž, v rámci starých ekologických zátěží, přihlásila se firma, která odpad měla zlikvidovat. MŽP mělo dělat dozor, který dělalo. Firma měla v portfoliu poslední firmu, která to měla udělat. Nyní musí orgány činné v trestním řízení říct, kdo a jak pochybil. Ministerstvo zadává projekt, který má koncovku, tj. nejlepší dostupnou techniku, např. spalení. Koncovka byla v projektu uvedena, ale v praxi k tomu nedošlo. To že k tomu nedošlo, musí řešit policie, dozorové orgány, soudy ale v žádném případě ne zákonodárci, ti mají tvořit zákony. Podle poslankyně Peštové se neměl konat ani kulatý stůl k tématu havárie na Bečvě. MF se chová s péčí řádného hospodáře, protože už za řešení skládky v Nelahozevsi něco zaplatilo. Někdo by ale měl zaplatit za to, že inkasoval peníze, a to za co je inkasoval nebylo splněno. Poslankyně chápe roztrpčení obyvatel, které místostarosta zastupuje, ale na skládce v Mostu se objevily sudy ze skládky v Nelahozevsi, které měly být zlikvidovány a tamní obyvatelé jsou ze vzniklé situace roztrpčení také.

Místostarosta vyjádřil lítost nad tím, že na skládce v Mostu mají sudy z Nelahozevsi. Upozornil však na skutečnost, že v Nelahozevsi je mají nezajištěné. V Mostu na skládce je dvojité podloží, kdežto v Nelahozevsi jsou sudy volně přístupné komukoliv a vytékají. Místostarosta dal zapravdu bývalému ministru Brabcovi, že se neshodnou v tom, jestli je to havárie, nebo není. Jako východisko z této situace vidí v podání celé věci k soudu. Stát z této záležitosti dlouhá léta profitoval. Národní podnik Kaučuk byl jedním z hlavních zdrojů příjmů do státní pokladny. Odpad tehdy nedokázali zlikvidovat, jelikož nebyla koncovka. To platilo do doby, než se postavila spalovna, a pak se likvidace nedotáhla do konce. Stát převzal závazek. Místostarosta reagoval ještě na dotaz Náseho, že by chtěl znát ty firmy, které jsou tyto odpady schopné zlikvidovat. Tady místostarosta uvedl, že do výběrového řízení se přihlásilo třináct firem. Když vítězná firma selhala, mělo by ministerstvo oslovit druhou v pořadí.

Poslankyně Peštová se zeptala na jméno experta, kterého zmiňoval místostarosta. Byl to Ing. Jakoubek. Poslankyně se zmiňovaným expertem spolupracovala a má s ním dobré zkušenosti. Z hlediska zákona o vodách situace v Nelahozevsi nenaplňuje dikci havárie. Z hlediska zákona o ekologické újmě je to stejné. U ekologické újmy něco nastane, kdežto u Nelahozevsi je už něco historicky, proto je to stará ekologická zátěž. Monitorinky se musí dělat, aby se zjistilo, zda nedochází ke kontaminaci podzemních vod. Poslankyně chápe místostarostovo rozhořčení a taky jí vadí, když se firmy nechovají tak, jak by měly. Od roku 1990 se staré ekologické zátěže téměř neřešily. Po určité době MF do řešení starých ekologických zátěží začalo přispívat mnohem většími částkami. Začalo se dělat 10-15 projektů ročně. Poslankyně znovu zdůraznila že je proti kulatému stolu, v případě že konkrétní věc řeší orgány činné v trestním řízení.

Zpravodaj chtěl reagovat i na slova senátorky. Zájem na tom, aby byla skládka zlikvidována mají všechny dotčené subjekty. Otázkou je, jak to udělat, aby se všechny lhůty zkrátily na minimum, ale aby to bylo realizovatelné. Ze slov paní senátorky to vyznělo tak, že když se udělá kulatý stůl, tak se to hned začne likvidovat. Takto to ale není. To, do jakého stavu se to dostalo už nelze změnit, ale je potřeba udělat všechno proto, aby se maximálně zkrátily lhůty s tím spojené, což je apel na ministerstva a inspekci. To bude i předmětem navrhovaného usnesení. Zpravodaj chtěl sdělit obyvatelům Nelahozevsi, že proces řešení nikdo nezdržuje a že ministerstvům a inspekci na brzkém vyřešení problému záleží.

Předsedkyně ukončila obecnou rozpravu a otevřela rozpravu podrobnou. Dále požádala zpravodaje o načtení návrhu usnesení k tomuto bodu.

Zpravodaj přednesl návrh usnesení v následujícím znění:

Výbor pro životní prostředí na své 16. schůzi po vyslechnutí zástupců petentů, vyjádření zástupců Ministerstva životního prostředí, Ministerstva financí, České inspekce životního prostředí, zpravodajské zprávě poslance Mgr. Richarda Brabce a po rozpravě přijal usnesení, kterým:

- I. **p r o j e d n a l** petici č. 19/P/22 „*Urgentní požadavek občanů obce Nelahozeves. Požadavek se týká neodkladného pokračování sanace skládky nebezpečného odpadu*“, která mu byla přidělena k projednání Petičním výborem na jeho schůzi dne 22. listopadu 2022;
- II. **v z a l n a v ě d o m í** petici a skutečnosti v ní uvedené;
- III. **v y z ý v á** ministra životního prostředí, ministra financí a ředitele České inspekce životního prostředí, aby v rámci zákonných lhůt maximálně urychlili přípravu všech kroků směřujících k sanaci skládky nebezpečného odpadu u obce Nelahozeves;
- IV. **ž á d á** osoby uvedené v bodě III. tohoto usnesení, aby informovali Výbor pro životní prostředí každé tři měsíce o postupu prací, zejména stavu přípravy veřejných zakázek a o stavu životního prostředí v lokalitě;

- V. **p o v ě ř u j e** předsedkyni Výboru pro životní prostředí, aby toto usnesení předložila předsedovi Petičního výboru, ministrowi životního prostředí, ministrowi financí a řediteli České inspekce životního prostředí.

Předsedkyně se zeptala členů výboru, zda někdo chce doplnit, nebo upravit, znění návrhu. Jelikož se nikdo nepřihlásil, předsedkyně nechala o návrhu hlasovat.

Hlasování č. 5: Pro 8 Proti 0 Zdržel se: 0

Usnesení č. 76: <https://www.psp.cz/sqw/text/text2.sqw?idd=225735>

Předsedkyně pověřila od bodu č. 3 ověřováním zápisu místopředsedkyni Ing. Evu Fialovou a ukončila projednávání 3. bodu.

4. Zpráva o životním prostředí České republiky 2021 /ST 373/

Předsedkyně Krutáková zahájila 4. bod jednání 16. schůze, přivítala zástupce Ministerstva životního prostředí (dále jen MŽP) a požádala je o úvodní slovo.

Ředitel odboru energetiky a ochrany klimatu Ing. Pavel Zámyslický, Ph.D., ve svém úvodním slovu sdělil, že Zpráva je důležitým zdrojem informací o jednotlivých oblastech životního prostředí v ČR. Od roku 2005 tuto Zprávu připravuje CENIA, česká informační agentura životního prostředí. Od roku 2018 je Zpráva o životním prostředí v širším pojetí zpracovávána jednou za dva roky. V mezidobí je zpracováno shrnutí o vývoji životního prostředí. V roce 2021 došlo ke změně obsahové struktury Zprávy za účelem, aby jednotlivé kapitoly odpovídaly složkám ve Státní politice životního prostředí ČR 2030 s výhledem do 2050. Kapitoly jsou: Životní prostředí a zdraví, Klimaticky neutrální a oběhové hospodářství, Příroda a krajina. Další části jsou zarámovány oblastmi, které se týkají: Planetární meze, Projevy změny klimatu na území Česka, Financování ochrany životního prostředí, Názory a postoje české veřejnosti. Následně ředitel Zámyslický zhodnotil rok 2021. Stav životního prostředí v mnoha ohledech není optimální. Existuje neudržitelné využívání přírodních zdrojů, což se projevuje špatným stavem ekosystémů a ztrátou biodiverzity. I přes pokračující covidovou pandemii v roce 2021 se ekonomika začala zotavovat a růst, což způsobilo nárůst výrobních procesů, vyšší mobilitu a vyšší spotřebu domácností, tedy tlak na životní prostředí.

Teplotně a srážkově byl rok 2021 normální bez výraznějších extrémů, avšak dlouhodobě se růst průměrné roční teploty na území ČR zrychluje. Průběh teplotních a srážkových poměrů se projevil na normálním vývoji vláhové bilance, odtokových poměrů i na stavech podzemních vod. Půdní sucho nemělo na rozdíl od předchozích let plošný charakter a ve vyšší intenzitě zasáhlo pouze oblast jižní Moravy. Výkyvy teplot a srážek od normálních hodnot jsou součástí změny klimatu, která se projevuje i rostoucí extremitou hydrometeorologických jevů. Připomněl, že v červnu 2021 zasáhlo jižní Moravu nejsilnější tornádo v historii Česka, které způsobilo oběti na životech a miliardové škody na majetku.

Průběh počasí v roce 2021 zmírnil vývoj kůrovcové kalamity v lesích ČR a vedl k meziročnímu snížení těžby kůrovcového dřeva. Stav lesů poškozených kůrovcovou kalamitou narušuje schopnost vázat oxid uhličitý a znamená vážný problém z hlediska bilance skleníkových plynů v ČR.

U rozlohy území s překročenými imisními limity pro zdraví obyvatelstva sdělil, že u většiny sledovaných látek se meziročně podmínky zlepšily. Bylo to způsobeno covidem-19, který způsobil útlum hospodářství. Přetrvávají problémy s vysokým podílem emisí do ovzduší pocházející z vytápění domácností, především tuhými palivy. V lokálních topeništích je z hlediska emisí problematické spalování nejen uhlí, ale také dřeva, dřevního odpadu a dalších materiálů, které nejsou pro vytápění určeny.

Kvalita povrchových vod se od roku 2000 zlepšila. Za období let 2000–2021 se ve vodních tocích podařilo nejvíce zredukovat obsah amoniakálního dusíku a celkového fosforu, a to díky technologicky lepšímu čištění odpadních vod vypouštěných z bodových zdrojů. Přesto jsou však některé úseky vodních toků i nadále hodnoceny jako silně nebo velmi silně znečištěné.

Byl potvrzen pokračující trend zmenšování přírodních biotopů spojený s poklesem početnosti ptačích populací, které jsou hlavním indikátorem biodiverzity lesní a zemědělské krajiny. Každoročně se snižuje rozloha zemědělské (zejména orné) půdy a zvyšuje se rozloha zastavěných ploch. Zemědělská výroba je intenzivní a je nadále aplikováno vysoké množství minerálních hnojiv. To společně s přetrvávajícími velkými půdními bloky a vysokým stupněm zornění způsobuje ohrožení půdy erozí.

Materiálová i energetická náročnost Česka klesá. Podařilo se splnit nepřekročení cílové výše spotřeby primárních energetických zdrojů pro rok 2020 a nedošlo dokonce ani k překročení přísnějšího cíle stanoveného pro rok 2030. Struktura energetického mixu se od cílové struktury zatím liší, ale postupně se mění žádoucím směrem. V zahraničním obchodě s elektřinou přetrvává exportní charakter ČR. Přestože roste využívání obnovitelných zdrojů energie pro výrobu elektřiny i tepla, ČR ve velké míře závisí na dovozu energetických surovin ze zahraničí, zejména ropy a zemního plynu.

Produkcí odpadů se nedaří snižovat, nicméně v celkovém nakládání s odpady stále dominuje jejich materiálové využití, jehož podíl se v souladu s principy oběhového hospodářství a platnou hierarchií způsobů nakládání s odpady zvyšuje. V případě komunálních odpadů je však i přes výraznou snahu jejich značná část skládkována.

Doprava v Česku je nadále uhlíkově náročná, většina spotřeby energie v dopravě pochází ze spalování fosilních paliv. Znečišťování ovzduší dopravou v souvislosti s modernizací technologií a plněním legislativních požadavků postupně klesá. Oproti tomu se emise skleníkových plynů v dopravě vyvíjejí dle přepravních výkonů a spotřeby paliv a s výjimkou roku 2020 stoupaly. Registrace nových vozidel na alternativní pohony postupně roste.

Ochrana životního prostředí včetně řešení změny klimatu je dlouhodobě finančně zajišťována jak z národních zdrojů, tak i z evropských zdrojů prostřednictvím operačních programů, zejména z Operačního programu Životní prostředí, příp. z Programu rozvoje venkova. Příkladem úspěšného financování opatření na ochranu životního prostředí je realizace programů Nová zelená úsporám, Dešťovka a kotlíkové dotace. Podíl investic na ochranu životního prostředí na HDP je z hlediska mezinárodního srovnání dlouhodobě nadprůměrný.

Předsedkyně poděkovala řediteli Zámyslickému za úvodní slovo a požádala zpravodaje Ing. Lukáše Vlčka o přednesení zpravodajské zprávy.

Zpravodaj uvedl, že s ohledem na časový skluz jednání nebude opakovat to, co řekl ředitel Zámyslický. Jeho zpravodajskou zprávu má Výbor k dispozici a omezí se pouze na načtení usnesení v podrobné rozpravě.

Předsedkyně poděkovala zpravodaji za stručnou zpravodajskou zprávu a otevřela obecnou rozpravu. Do obecné rozpravy se nikdo nepřihlásil, proto obecnou rozpravu uzavřela a otevřela rozpravu podrobnou.

Předsedkyně požádala zpravodaje o seznámení s navrženým usnesením.

Zpravodaj přednesl návrh usnesení v následujícím znění:

Výbor pro životní prostředí na své 16. schůzi po úvodním slovu ředitele odboru energetiky a ochrany klimatu Ministerstva životního prostředí Ing. Pavla Zámyslického, Ph.D., zpravodajské zprávě poslance Ing. Lukáše Vlčka a po rozpravě přijal usnesení, kterým:

- I. **bere na vědomí** Zprávu o životním prostředí České republiky 2021 /ST 373/;
- II. **pověřuje** předsedkyni výboru, aby toto usnesení předložila předsedkyni Poslanecké sněmovny;
- III. **konstatuje**, že nebude žádat organizační výbor o zařazení sněmovního tisku 373 na jednání Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Hlasování č. 6: Pro 8

Proti 0

Zdržel se 0

Usnesení č. 77: <https://www.psp.cz/sqw/text/text2.sqw?idd=225736>

Usnesení bylo **přijato** a předsedkyně ukončila 4. bod.

5. Různé

Předsedkyně Krutáková zahájila 5. bod 16. schůze a požádala členy výboru, zda chce někdo v tomto bodě vystoupit.

Poslankyně Ing. Berenika Peštová, Ph.D. informovala, že 24.4.2023 uspořádá seminář, který se bude týkat novely nařízení o F-plynech. Jedná se o ambiciózní snahu Bruselu, zakázat lednice v roce 2025. Alternativní náhrady za stávající lednice nejsou adekvátní. Součástí snahy je i opatření zrušit náhrady lednicím, které se v současnosti používají, tzn. opravy současných lednic by po roce 2025 nebyly možné. Poslankyně momentálně domlouvá účast českých europoslanců na zmiňovaném semináři, kteří by představili aktuální vývoj v této oblasti v EP.

Poslanec Mgr. Jiří Kobza kolegyni Peštové navrhl dát do souvislosti, kolik F-plynů se vyváží a kolik se jich spotřebovává v zemích třetího světa. Cokoliv se zakáže v Evropě, počínaje DDT, o to víc se to začne vyvážet do rozvojových zemí. Konkrétně v Iránu se spotřebovává opravdu velké množství freonů. V EU budou chtít zachránit prostředí a firmy to pak vyvezou do 3. krajin.

Předsedkyně uzavřela 5. bod.

6. Návrh termínu a pořadu příští schůze výboru

Předsedkyně Krutáková zahájila 6. bod jednání 16. schůze.

K návrhu pořadu schůze sdělila, že další schůze výboru se uskuteční 12. dubna ve 12:30 tj. ve výborovém týdnu. Souběžně s tím se uskuteční výjezd se Zemědělským výborem. Návrat je naplánován tak, aby se členové VŽP mohli schůze ve 12:30 zúčastnit.

Předsedkyně poděkovala všem za účast a aktivní přístup na 16. schůzi Výboru pro životní prostředí a jednání v 15:20 ukončila.

Klára KOČMANOVÁ v. r.
ověřovatelka

Ing. Jana KRUTÁKOVÁ v. r.
předsedkyně

Ing. Eva FIALOVÁ v. r.
ověřovatelka

Výbor pro životní prostředí PSP

16. schůze

15.03.2023 - 12:40:03

1. hlasování, návrh

Schválení programu

Aktivně hlasovalo: 11	Pro: 11	Proti: 0	Zdržel se: 0
Ondřej Babka, ANO: Pro	Josef Bernard, nepřít. STAN:	Richard Brabec, Pro ANO:	
Jan Bureš, ODS: Pro	Eva Fialová, ANO: Pro	Stanislav Fridrich, nepřít. ANO:	
Jan Hofmann, ODS: nepřít.	Jiří Kobza, SPD: Pro	Klára Kocmanová, Pro Piráti:	
Václav Král, ODS: nepřít.	Jana Krutáková, Pro STAN:	Karla Maříková, nepřít. SPD:	
Zdenka Němečková nepřít. Crkvenjaš, ODS: nepřít.	Miloš Nový, Pro TOP09:	Berenika Peštová, Pro ANO:	
David Pražák, ANO: nepřít.	Karel Smetana, Pro KDU-ČSL:	David Šimek, KDU- ČSL: nepřít.	
Karel Tureček, ANO: nepřít.	Lukáš Vlček, Pro STAN:		

ID hlasování: 1, schůze č. 16, čas 12:40:03

Výbor pro životní prostředí PSP

16. schůze

15.03.2023 - 12:40:59

2. hlasování, návrh

Schválení vystoupení hostů v délce 2 minut

Aktivně hlasovalo: 11	Pro: 11	Proti: 0	Zdržel se: 0
Ondřej Babka, ANO: Pro	Josef Bernard, STAN: nepřít.	Richard Brabec, ANO: Pro	
Jan Bureš, ODS: Pro	Eva Fialová, ANO: Pro	Stanislav Fridrich, ANO: nepřít.	
Jan Hofmann, ODS: nepřít.	Jiří Kobza, SPD: Pro	Klára Kocmanová, Piráti: Pro	
Václav Král, ODS: nepřít.	Jana Krutáková, STAN: Pro	Karla Maříková, SPD: nepřít.	
Zdenka Němečková Crkvenjaš, ODS: nepřít.	Miloš Nový, TOP09: Pro	Berenika Peštová, ANO: Pro	
David Pražák, ANO: nepřít.	Karel Smetana, KDU-ČSL: Pro	David Šimek, KDU-ČSL: nepřít.	
Karel Tureček, ANO: nepřít.	Lukáš Vlček, STAN: Pro		

ID hlasování: 2, schůze č. 16, čas 12:40:59

Výbor pro životní prostředí PSP

16. schůze

15.03.2023 - 13:29:08

3. hlasování, návrh

První zpráva o monitorování a výhledu v oblasti nulového znečištění

Aktivně hlasovalo: 12	Pro: 7	Proti: 1	Zdržel se: 4
Ondřej Babka, ANO: Zdržel se	Josef Bernard, STAN: Pro	Richard Brabec, ANO: Zdržel se	
Jan Bureš, ODS: Pro	Eva Fialová, ANO: Zdržel se	Stanislav Fridrich, ANO: nepřít.	
Jan Hofmann, ODS: nepřít.	Jiří Kobza, SPD: Proti	Klára Kocmanová, Piráti: Pro	
Václav Král, ODS: nepřít.	Jana Krutáková, STAN: Pro	Karla Maříková, SPD: nepřít.	
Zdenka Němečková Crkvenjaš, ODS: nepřít.	Miloš Nový, TOP09: Pro	Berenika Peštová, ANO: Zdržel se	
David Pražák, ANO: nepřít.	Karel Smetana, KDU-ČSL: Pro	David Šimek, KDU-ČSL: nepřít.	
Karel Tureček, ANO: nepřít.	Lukáš Vlček, STAN: Pro		

ID hlasování: 3, schůze č. 16, čas 13:29:08

Výbor pro životní prostředí PSP

16. schůze
15.03.2023 - 13:43:41

4. hlasování, návrh

Třetí výhled pro čisté ovzduší

Aktivně hlasovalo: 12	Pro: 8	Proti: 0	Zdržel se: 4
Ondřej Babka, ANO: Pro	Josef Bernard, Pro STAN:	Richard Brabec, Zdržel se ANO:	
Jan Bureš, ODS: Pro	Eva Fialová, ANO: Zdržel se	Stanislav Fridrich, nepřít. ANO:	
Jan Hofmann, ODS: nepřít.	Jiří Kobza, SPD: Zdržel se	Klára Kocmanová, Pro Piráti:	
Václav Král, ODS: nepřít.	Jana Krutáková, Pro STAN:	Karla Maříková, nepřít. SPD:	
Zdenka Němečková Crkvenjaš, ODS: nepřít.	Miloš Nový, Pro TOP09:	Berenika Peštová, Zdržel se ANO:	
David Pražák, ANO: nepřít.	Karel Smetana, Pro KDU-ČSL:	David Šimek, KDU- ČSL: nepřít.	
Karel Tureček, ANO: nepřít.	Lukáš Viček, Pro STAN:		

ID hlasování: 4, schůze č. 16, čas 13:43:41

Výbor pro životní prostředí PSP

16. schůze
15.03.2023 - 15:01:38

5. hlasování, návrh

Požadavek k pokračování sanace skládky nebezpečného odpadu v obci Nelahozeves – petice

Aktivně hlasovalo: 8	Pro: 8	Proti: 0	Zdržel se: 0
Ondřej Babka, ANO: Pro	Josef Bernard, nepřít. STAN:	Richard Brabec, Pro ANO:	
Jan Bureš, ODS: nepřít.	Eva Fialová, ANO: Pro	Stanislav Fridrich, nepřít. ANO:	
Jan Hofmann, ODS: nepřít.	Jiří Kobza, SPD: Pro	Klára Kocmanová, nepřít. Piráti:	
Václav Král, ODS: nepřít.	Jana Krutáková, Pro STAN:	Karla Maříková, nepřít. SPD:	
Zdenka Němečková Crkvenjaš, ODS: nepřít.	Miloš Nový, Nehlasoval TOP09:	Berenika Peštová, Pro ANO:	
David Pražák, ANO: nepřít.	Karel Smetana, Pro KDU-ČSL:	David Šimek, KDU- ČSL: nepřít.	
Karel Tureček, ANO: nepřít.	Lukáš Viček, Pro STAN:		

ID hlasování: 5, schůze č. 16, čas 15:01:38

Výbor pro životní prostředí PSP

16. schůze

15.03.2023 - 15:15:50

6. hlasování, návrh

Zpráva o životním prostředí ČR 2021 /ST 373/

Aktivně hlasovalo: 8	Pro: 8	Proti: 0	Zdržel se: 0
Ondřej Babka, ANO: Pro	Josef Bernard, STAN: nepřít.	Richard Brabec, ANO: Pro	
Jan Bureš, ODS: nepřít.	Eva Fialová, ANO: Pro	Stanislav Fridrich, ANO: nepřít.	
Jan Hofmann, ODS: nepřít.	Jiří Kobza, SPD: Pro	Klára Kocmanová, Piráti: nepřít.	
Václav Král, ODS: nepřít.	Jana Krutáková, STAN: Pro	Karla Maříková, SPD: nepřít.	
Zdenka Němečková Crkvenjaš, ODS: nepřít.	Miloš Nový, TOP09: Nehlasoval	Berenika Peštová, ANO: Pro	
David Pražák, ANO: nepřít.	Karel Smetana, KDU-ČSL: Pro	David Šimek, KDU- ČSL: nepřít.	
Karel Tureček, ANO: nepřít.	Lukáš Vlček, STAN: Pro		

ID hlasování: 6, schůze č. 16, čas 15:15:50